

Saeima pirmajā lasījumā atbalsta grozījumus OCTA likumā

Šodien Saeima pirmajā lasījumā atbalstīja grozījumus OCTA likumā, kuri paredz, ka turpmāk cietušā transportlīdzekļa īpašnieks atlīdzību par zaudējumiem varēs saņemt pie sava apdrošinātāja. Ar grozījumiem OCTA likumā tiks ieviesta jauna norma, kura apdrošinātājiem ļaus veikt Tiešo zaudējumu regulēšanu (TZR) pēc brīvprātības principa, tādējādi liekot savā starpā konkurēt ne tikai ar piedāvātās OCTA polises cenu, bet arī sniegto pakalpojumu kvalitāti.

Pie grozījumiem OCTA likumā kopumā ir strādāts vairāk kā gadu, darbu uzsākot jau 2009. g. decembrī. Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja (LTAB) ierosinātos grozījumus primāri skatīja LTAB Konsultatīvā padome, kuras sastāvā ietilpst Finanšu, Satiksmes, Zemkopības ministriju, Finanšu un kapitāla tirgus komisijas pārstāvji, kā arī apdrošinātāji un profesionālo sabiedrisko organizāciju pārstāvji. Pēc grozījumu pieņemšanas LTAB Konsultatīvajā padomē tie tika virzīti uz izskatīšanu un balsošanu Ministru Kabinētā, kas 29.martā nobalsoja par jauno normatīvu virzīšanu Saeimā, pēc kā par OCTA likuma izmaiņām tika plaši debatēti Saeimas budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā, kura sniedza savu konceptuālu atbalstu likuma tālākai virzībai Saeimā

„Kopš 90 to gadu beigām, kad tika radīta OCTA sistēma, tā ir nepārtraukti attīstījusies, un TZR sistēma ir veids kā tai turpināt pilnveidoties. Šobrīd TZR sistēma tiek pielietota un veiksmīgi darbojas vairākās Eiropas valstīs: Francijā, Beļģijā, Spānijā, Portugālē, Itālijā u.c. Sistēmas veiksmīgas darbības pamatā kalpo fakts, ka TZR ir ieguvums OCTA klientiem, jo vērsoties pie sava apdrošinātāja transportlīdzekļa īpašnieks būs pārliecināts par sniegto pakalpojumu servisu un objektivitāti zaudējumu atlīdzināšanas aprēķinos”, skaidro LTAB valdes priekšsēdētājs Juris Stengrevics.

Jāapdrošina arī mopēdi

Atbilstoši Eiropas Komisijas (EK) direktīvām, OCTA likumā ir ietverti grozījumi, kuri paredz, ka pēc likuma stāšanās spēkā arī mopēdiem un specializētiem tūrisma transportlīdzekļiem būs nepieciešama OCTA.

„Šobrīd Latvijā ir reģistrēti vairāk nekā 19 000 mopēdu, taču apdrošināti ir tikai 1%, jo līdz šim civiltiesiskās apdrošināšanas līgumus mopēdu īpašnieki varēja slēgt brīvprātīgi. Tomēr, ja mopēds piedalās ceļu satiksmē tas tāpat kā citi sauszemes transportlīdzekļi (motocikls vai automašīna) kļūst par paaugstinātas bīstamības avotu attiecībā pret mazākaizsargātiem ceļu satiksmes dalībniekiem (gājēji, riteņbraucēji), līdz ar ko arī uz mopēdu īpašniekiem ir attiecināmas tās pašas normas, kas uz citiem transportlīdzekļu īpašniekiem”, informē LTAB valdes priekšsēdētājs Juris Stengrevics.

Zaudējumu atlīdzināšana ieskaitot PVN – tikai pakalpojuma saņemšanas gadījumā

OCTA likumā ir iestrādāti arī vairāki regulējumi, saistīti ar atlīdzību izmaksām. Paredzēts, ka gadījumā, ja CSNg bojātā transportlīdzekļa īpašnieks izvēlēties saņemt kompensāciju par CSNg bojāto auto skaidrā naudā, nevis remontēt transportlīdzekli ar apdrošinātāju saskaņotā servisā, tad atlīdzība tiks izmaksāta bez PVN.

„Kā rāda prakse, šobrīd ļoti bieži ir situācija, ka cietušais transportlīdzekļa īpašnieks izvēlas skaidras naudas norēķinu. Tomēr pēc kompensācijas saņemšanas, cietušais nevis saremontē savu

transportlīdzekli, bet gan iegūtos līdzekļus novirza citiem mērķiem: kredītu segšanai, tekošajiem pirkumiem u.c. Vienlaikus turpinot pārvietoties ar bojāto transportlīdzekli, tādējādi apdraudot citus ceļu satiksmes dalībniekus. Otra problēma, ka ļoti bieži cietušie sava transportlīdzekļa remontam izvēlas autoservissus, kas nemaksā nodokļus un ir pat daļēji vai pilnībā nelegāli. Tomēr, ja autovadītājs ar uzrādītājiem dokumentiem varēs pierādīt automašīnas remontu, apdrošinātājs atlīdzinās arī PVN summu”, skaidro Juris Stengrevics.

Pret negadījumu izraisītāju varēs vērsties ar regresa prasību

Pasliktinoties ekonomiskajai situācijai arvien vairāk autobraucēju lieto attiecīgajam gadalaikam neatbilstošas transportlīdzekļa riepas, un minētais arvien biežāk mēdz būt CSNg cēlonis. Līdz šim, ja vadītājs pārvietojās ar transportlīdzekli, kurš nebija aprīkots ar riepām, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajām sezonālajām prasībām attiecīgajā gadalaikā, pret transportlīdzekļa īpašnieku nevarēja celt nekādu prasību. Izmaiņas OCTA likumā turpmāk paredzēs, ka apdrošinātājs varēs iesniegt regresa prasību pret CSNg zaudējumu nodarījušā transportlīdzekļa īpašnieku vai — transportlīdzekļa līzings gadījumā — līzings ņēmēju, ja transportlīdzeklis bijis aprīkots ar riepām, kas neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām sezonālajām prasībām attiecīgajā gadalaikā, un CSNg nodarītajam zaudējumam ir cēlonisks sakars ar minēto pārkāpumu.

Papildus grozījumi OCTA likumā paredz arī kārtību, kas vienkāršos informācijas saņemšanu no atsevišķām valsts institūcijām. Līdzšinējo izziņu vietā, kas bija jāiesniedz cietušajai personai, tagad apdrošinātāji varēs paši pieprasīt nepieciešamos datus, tādējādi atvieglojot cietušajam zaudējumu pieteikšanas procedūru.

Būtiskas izmaiņas OCTA likumā gaidāmas arī saistībā ar Saskaņotā paziņojuma iesniegšanas termiņu. Šobrīd likums nenosaka konkrētu termiņu, cik ilgā laikā pēc apdrošinātāja vai LTAB pieprasījuma jāiesniedz informācija par notikušā apstākļiem CSNg iesaistītajām personām, līdz ar to informācijas sniegšanas pienākums noregulēts nekonkrēti. Spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā noteiktā termiņa interpretācija praksē sagādā problēmas gan apdrošinātājiem, gan personām, kurām ir pienākums paziņot par apdrošināšanas gadījumu. Tāpēc turpmāk plānots, ka informācija par CSNg būs jāiesniedz desmit dienu laikā no ceļu satiksmes negadījuma dienas. Ja abas CSNg iesaistītās puses būs sniegušas informāciju par negadījuma apstākļiem, tas paātrinās arī lēmuma pieņemšanu par apdrošināšanas atlīdzību cietušajam.

Informāciju sagatavoja:
LTAB sabiedrisko attiecību konsultante
Inese Lukaševska
Tāl: 29536344,
E-pasts: inese@olsen.lv